

Shrnutí
webináře

Jak na uhlíkovou neutralitu

22. 6. 2021

_Obsah připravili Bedřich Moldan a Miroslav Kundra

_Celý záznam a podpůrné dokumenty najdete na www.nogreenwashing.cz

Základem k uhlíkové neutralitě firem nejsou offsety

Základem k uhlíkové neutralitě firem nejsou offsety, ale snižování dopadů core byznysu každé firmy. Pokud to firma či instituce s uhlíkovou neutralitou myslí vážně, je třeba se předně podívat na vlastní aktivity, zmapovat si hodnotový řetězec své činnosti a podniknout opatření, která sníží produkci skleníkových plynů. Zásadní krok je uhlíkovou stopu co nejpřesněji vyčíslit a porozumět její struktuře. Dodavatelsko odběratelské řetězce jsou v tomto ohledu jednou z největších výzev, jelikož uhlíková stopa mnoha firem je největší ve Scope 3 (více info v „Materiály ke stažení“).

Kromě snížení uhlíkové stopy vlastní aktivitou je možné, a v mnoha případech nutné, investovat do tzv. offsetů tj. projektů, které zachycují a ukládají CO₂ z atmosféry. Nejčastěji nabízené offsety jsou výsadba stromů, investice do obnovitelných zdrojů energie a stále častěji také do regenerativního zemědělství tzv. carbon farming.

Největší rizika offsetování jsou nereálná očekávání, jakou část uhlíkové stopy lze tímto nástrojem kompenzovat. U výsadby stromů se často vyčísluje (a firmám prodává) hodnota uhlíku, kterou v sobě strom nashromáždí za celý svůj život, tzv. mýtní věk, tj. cca 80 let. Krizi ale potřebujeme řešit nyní. Nejzazší horizont je 2050, ke kterému směřuje významná část cílů uhlíkové neutrality firem i států. Strom zasazený v roce 2021 uloží do roku 2050 v dřevní hmotě v průměru 1,2 tuny CO₂.

Deset milionů stromů vysazených v rámci iniciativy Sážíme budoucnost akumuluje ve dřevní hmotě do roku 2050 ca 12 milionů tun CO₂. To představuje např. polovinu ročních emisí CO₂ skupiny ČEZ nebo objem emisí společnosti Kofola za 80 let.

Nejférovější řešení je ale započítávat průběžné roční přírůstky nově zasazených stromků.

U lesnických výsadeb se pouze cca 15 procent stromků „dožije“ dospělého věku; při tomto typu výsadeb tedy není možné si započítávat výsledný efekt za každý z vysazených stromků. Obnovu zničených lesů nelze do offsetů započítávat vůbec. Rozloha českých lesů již figuruje v celostátní bilanci uhlíku a kůrovcovou kalamitou naopak došlo ke zhoršení bilance a pravděpodobně dojde i k navýšení našich plateb za emisní povolenky.

U výsadeb v krajině (např. aleje) se úhyny stromů pohybují mezi 1 a 10 % v závislosti na péči, jejíž význam i náklady jsou často podceňovány. Nejvhodnější stromy pro ukládání uhlíku jsou dlouhodobě tvrdé listnaté dřeviny, např. dub, buk, javor, lípa.

Mnohem důležitější, než ukládání uhlíku v dřevní hmotě je ekosystémová a krajinotvorná funkce vegetace, její role při ochraně půdy proti erozi, při zadržování vody nebo udržování druhové rozmanitosti v krajině. Uložení uhlíku má největší význam pod zemí tj. v kořenovém systému, kde je pak uložen dlouhodobě a nedostává se fotosyntetickými ani rozkladnými procesy zpět do atmosféry. Ukládání uhlíku do půdy (regenerativní zemědělství, agrolesnictví, využití kompostů) má velký potenciál, který se učíme teprve poznávat. Musíme ověřit řadu dat, která nyní pochází ze zahraničí. Např. ukládání uhlíku do půdy funguje velmi dobře v USA nebo Austrálii, ale není ověřeno, jak funguje v naší zeměpisné šířce. Je velká proměnlivost ve vlastnostech půdy, a ne v každé půdě tento mechanismus funguje stejně. Je potřeba také ověřit potenciál pro ukládání uhlíku např. v rašelině či mokřadech.

Kompenzaci uhlíkové stopy a dosažení uhlíkové neutrality nezvládneme jen přírodními mechanismy. Neobejdeme se bez masivních investic do nových, mnohem šetrnějších technologií, zejména do obnovitelných zdrojů energie.

Dosažení uhlíkové neutrality do roku 2050 je nesmírně náročný cíl, který je třeba systematicky rozpracovat do konkrétních dílčích a jasně termínovaných podcílů. Jak jsme již zmínili na začátku, základním přístupem musí být zaměření na chování vlastní firmy ve všech sférách počínaje energetikou, vytápěním, osvětlením, mobilitou, oběhovými hospodářstvími až po chování zaměstnanců například co do dojíždění do práce. Offsety mohou být pouze prostředkem doplňkovým. Zvláště problematické by bylo spoléhat na offsety realizované v cizích zemích, protože ty mohou být v rozporu s jejich vlastní politikou, a navíc je těžko představitelné jejich spolehlivé monitorování (to ostatně platí pro vůbec všechny offsety).

Materiály ke stažení

Analýza uhlíkové stopy 50 TOP firem působících v ČR od CI2:

👉 https://ci2.co.cz/sites/default/files/souboryredakce/ci2_top50_2020_ok.pdf

Kompenzace uhlíkové stopy:

👉 https://ci2.co.cz/sites/default/files/souboryredakce/ci2_kompenzace_uhlikove_stopy_preview_0.pdf

„Scopes“ uhlíkové stopy:

👉 <https://ci2.co.cz/cs/uhlikova-stopu-podniku>